

به نام خدا

طرح درس دانشکده علوم توانبخشی
دفتر توسعه آموزش

قسمت هایی که با استفاده از برنامه ملی (کوریکولوم) تکمیل می شود. تاریخ تنظیم: ۱۴۰۳/۶/۱۰

نام درس		مقطع / رشته	
توانبخشی در اپتومتری		کارشناسی ارشد اپتومتری	
کد درس / دروس پیش نیاز		زمان / مکان برگزاری	
۰۸ / پیش نیاز ندارد		دانشکده توانبخشی	
تعداد واحد درس ۲		کل مدت زمان تدریس: ۳۴ ساعت	
نوع درس		نظری ☐	عملی ☐
ساعت آموزشی		۳۴ ساعت	
شرح درس			
شرح تست های کلینیکی مرتبط با معاینات افراد نیمه بینا و نحوه تجویز وسایل کمک بینایی اپتیکی و غیر اپتیکی و دیجیتال برای فاصله دور و نزدیک			
هدف کلی			
معاینه و تجویز وسایل کمک بینایی به افراد نیمه بینا و معلولین بینایی			
فهرست منابع			
الف) کتب: Low Vision Manual – A Jonathan Jackson & James S. Wolffsohn 2007			
ب) مقالات: مقالات به روز در مورد شیوع کم بینایی و نابینایی در ایران، منطقه، و در جهان و در مورد شیوه های جدید تجویز وسایل کمک بینایی			
ج) محتوای الکترونیکی: ebook Low Vision Manual – A Jonathan Jackson & James S. Wolffsohn 2007			
د) منابع برای مطالعه بیشتر:			
اساتید درس			
نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	Email	میزان (درصد) مشارکت
دکترهاله کنگری	دانشیار	halehkangari@gmail.com	۱۰۰٪

جلسه ۱

موضوع درس

مقدمه و تاریخچه کم بینایی

اهداف رفتاری پایان درس

دانشجو باید بتواند:

حیطه شناختی:

تعاریف مختلف از کم بینایی و نابینایی را ذکر نماید و قوت و ضعف هر یک را بیان نماید.

طبقه بندی سازمان جهانی بهداشت از کم بینایی را یاد اوری کند.

مبانی *disorder, impairment, disability* را با ذکر مثال توضیح دهد.

Prevalence, Incidence را محاسبه کند.

شیوع کم بینایی در جهان و منطقه و در مناطق مختلف کشور و علل آن را گزارش کند.

مقاله ای در این موضوع را نقد نماید.

حیطه روانی- حرکتی: مطالب مورد نظر در مورد کم بینایی و نابینایی را در اینترنت جستجو کند.

حیطه نگرشی:

توجه به موضوع کم بینایی و معضلات اجتماعی افراد مبتلا به کم بینایی

منابع	وسایل کمک آموزشی	زمان (دقیقه)	روش تدریس	محتوای درس
Low Vision Manual, chapter 1 مقالات مرتبط ۳ سال اخیر	پاورپوینت اسلاید، اینترنت	۱۰۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ	تعاریف مختلف کم بینایی و نابینایی، طبقه بندی سازمان جهانی بهداشت، تعاریف <i>disorder, prevalence impairment, disability incidence</i>

کار/تجربه های عملی/تکالیف

شیوع کم بینایی در محل اقامت خود یا در ایران یا در منطقه یا در دنیا جستجو کند و آن را گزارش کند و مقاله ای مرتبط را نقد کند.

ارزشیابی درس

ارزشیابی ارائه شفاهی در آخر ترم ۵ نمره

جلسه ۲

موضوع درس

گرفتن تاریخچه در بیماران کم بینا (۱)

اهداف رفتاری پایان درس

حیطه شناختی:

اجزا شرح حال در بیماران کم بینا را بازگو کند.

تاریخچه وضعیت کارکردی و نحوه مهارت های روزانه یک فرد کم بینا را ارزیابی کند.

حیطه روانی-حرکتی:

حیطه نگرشی: توجه به حالت های روانشناختی فرد کم بینا

منابع	وسایل کمک آموزشی	زمان (دقیقه)	روش تدریس	محتوای درس
Low Vision Manual Chapter 8	پاورپوینت اسلاید	۱۰۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ	اجزا شرح حال در بیماران کم بینا، تاریخچه وضعیت کارکردی و نحوه مهارت های روزانه یک فرد کم بینا
کار/تجربه های عملی/تکالیف				
ارزشیابی درس				

جلسه ۳

موضوع درس

گرفتن تاریخچه در بیماران کم بینا (2)

اهداف رفتاری پایان درس

حیطه شناختی:

تعریف کیفیت زندگی از دیدگاه سازمان جهانی بهداشت را یادآوری نماید.

اهمیت کیفیت زندگی در فرایند توانبخشی را توضیح دهد.

پرسشنامه های مدون کیفیت زندگی در بیماران را با یکدیگر مقایسه کند.

حیطه روانی-حرکتی:

حیطه نگرشی: توجه به دیدگاه فرد کم بینا در مورد کیفیت زندگی و ارتقای آن

منابع	وسایل کمک آموزشی	زمان (دقیقه)	روش تدریس	محتوای درس
Low Vision Manual Chapter 1	انواع پرسشنامه ها	۱۰۰ دقیقه	سخنرانی پرسش و پاسخ	تعریف کیفیت زندگی و راه های ارزیابی آن
کار/تجربه های عملی/تکالیف				
پرسشنامه های مدون کیفیت زندگی را با یکدیگر مقایسه کند.				
ارزشیابی درس				

آزمون پایان ترم

جلسه ۴

موضوع درس

اندازه گیری حدت بینایی در بیماران کم بینا

اهداف رفتاری پایان درس

حیطه شناختی:

دانشجو باید بتواند:

نحوه اندازه گیری حدت بینایی در دور را با استفاده از چارت های کلینکی مختلف طراحی شده برای افراد کم بینا توضیح دهد.
نحوه اندازه گیری حدت بینایی در نزدیک را با استفاده از چارت های کلینکی مختلف طراحی شده برای افراد کم بینا توضیح دهد.
حدت بینایی را به شیوه های مختلف محاسبه نماید.
حیطه روانی-حرکتی: حدت بینایی را به صورت صحیح ثبت کند.
حیطه نگرشی:

محتوای درس	روش تدریس	زمان دقیقه)	وسایل کمک آموزشی	منابع
اندازه گیری تیزبینی در افراد کم بینا با استفاده از چارت های کلینکی طراحی شده در دور و با استفاده از چارت های طراحی شده در نزدیک	شبیه سازی بیمار	۹۰ دقیقه	انواع چارت های بینایی در کلینک کم بینایی	Low Vision Manual Chapter 7

کار/تجربه های عملی/تکالیف

دانشجو باید حدت بینایی همکلاسی خود که با عدسی های قدرت بالا تار شده است را با چارت های موجود در کلینک اندازه گیری نماید.

ارزشیابی درس

ثبت درست حدت بینایی ۳ نفر

جلسه ۵

موضوع درس

رفرکشن در بیماران کم بینا

اهداف رفتاری پایان درس

حیطه شناختی:

شیوه های ابجکتیو رفرکشن در بیماران کم بینا توضیح دهد.
شیوه های سابجکتیو رفرکشن در بیماران کم بینا توضیح دهد.

حیطه روانی-حرکتی:

حیطه نگرشی:

محتوای درس	روش تدریس	زمان دقیقه)	وسایل کمک آموزشی	منابع

Low Vision Manual Chapter 6	پاورپوینت اسلاید	۱۰۰ دقیقه	سخنرانی پرسش و پاسخ	رفرکشن ابجکتیو در افراد کم بینا، رفرکشن سابجکتیو در افراد کم بینا (بهترین اسفر، اصلاح محور و قدرت) سابجکتیو مستقل
کار/ تجربه های عملی/ تکالیف				
کیسی های مربوط به سابجکتیو مستقل را حل کند.				
ارزشیابی درس				
آزمون پایان ترم				

جلسه ۶

موضوع درس				
تجویز عینک در بیماران کم بینا				
اهداف رفتاری پایان درس				
<p>حیطه شناختی: دانشجو باید بتواند: مزایا و معایب عینک را نام ببرد. قدرت ادیشن مناسب را محاسبه نماید. ملاک تجویز تک چشمی یا دو چشمی را توضیح دهد. مقدار منشور مناسب را محاسبه نماید. decentration را محاسبه نماید حیطه روانی- حرکتی: حیطه نگرشی:</p>				
منابع	وسایل کمک آموزشی	زمان (دقیقه)	روش تدریس	محتوای درس
Low Vision Manual Chapter 12	پاورپوینت اسلاید	۱۰۰ دقیقه	سخنرانی حل مسئله	مزایا و معایب تجویز عینک، محاسبه قدرت ادیشن مناسب، ملاک تجویز تک چشمی و دو چشمی، محاسبه منشور مناسب، محاسبه decentration به شیوه های مختلف
کار/ تجربه های عملی/ تکالیف				
حل کردن مسائل مربوطه				
ارزشیابی درس				

آزمون پایان ترم

جلسه ۷

موضوع درس				
وسایل کمک دید نزدیک				
اهداف رفتاری پایان درس				
<p>حیطه شناختی: اجزا سیستم اپتیکی ذره بین و عینک را شناسایی کند. قدرت مناسب میکروسکوپ را در شرایط مختلف اپتیکی محاسبه کند. فاصله کاری مناسب را محاسبه نماید. مزایا و معایب ذره بین دستی و ایستاده را توضیح دهد. حیطه روانی-حرکتی: حیطه نگرشی:</p>				
منابع	وسایل کمک آموزشی	زمان (دقیقه)	روش تدریس	محتوای درس
Low Vision Manual Chapter 9,10,11	پاورپوینت اسلاید	۱۰۰ دقیقه	سخنرانی حل مسئله	تعریف ادیشن قوی (میکروسکوپ)، اجزای سیستم اپتیکی، و فرمول قدرت سیستم، ذره بین دستی و ایستاده شباهت و تفاوت ها
کار/تجربه های عملی/تکالیف				
مسائل مختلف مربوط به تجویز ذره بین				
ارزشیابی درس				
آزمون پایان ترم				

جلسه ۸

موضوع درس				
وسایل کمکی دید دور				
اهداف رفتاری پایان درس				
<p>حیطه شناختی: دانشجو باید بتواند: اصول اپتیکی انواع تلسکوپ را شناسایی نماید. تغییرات مربوط به طول تلسکوپ را محاسبه نماید. تجویز Cap مناسب را محاسبه نماید.</p>				

دانشجو باید اندازه مردمک خروجی را محاسبه نماید.
دانشجو باید میدان دید تلسکوپ را محاسبه نماید.
حیطه روانی-حرکتی:
حیطه نگرشی:

منابع	وسایل کمک آموزشی	زمان (دقیقه)	روش تدریس	محتوای درس
Low Vision Manual Chapter13	پاورپوینت اسلاید	۱۰۰ دقیقه	سخنرانی حل مسئله	اساس اپتیکی تلسکوپ ها (کپلر و گالیه) تلسکوپ های telemicroscope , hand held ,head born مردمک خروجی ، محاسبه میدان دید
کار/تجربه های عملی/تکالیف				
شناسایی انواع تلسکوپ ها در کلینیک				
ارزشیابی درس				
آزمون پایان ترم				

جلسه ۹

موضوع درس				
وسایل کمک دید غیر اپتیکی در افراد کم بینا				
اهداف رفتاری پایان درس				
<p>حیطه شناختی: وسایل غیر اپتیکی را طبقه بندی کند و کاربرد هر یک شرح دهد. حیطه روانی-حرکتی: حیطه نگرشی:</p>				
منابع	وسایل کمک آموزشی	زمان (دقیقه)	روش تدریس	محتوای درس
Low Vision Manual Chapter 15	پاورپوینت اسلاید	۱۰۰ دقیقه	سخنرانی پرسش و پاسخ	وسایل غیر اپتیکی کمک بینایی انواع فیلتر های رنگی ، وسایل مربوط به خواندن و نوشتن وسایل خانگی مختص کم بینایان، وسایل مربوط به راه رفتن
کار/تجربه های عملی/تکالیف				
شناسایی وسایل غیر اپتیکی در کلینیک دانشکده				
ارزشیابی درس				
آزمون پایان ترم				

جلسه ۱۰

موضوع درس

وسایل کمک دید الکترونیکی و طرح های تصویری

اهداف رفتاری پایان درس

حیطه شناختی:

وسایل مختلف دیجیتال را طبقه بندی کند.
مزایا و معایب هر یک را با یکدیگر مقایسه کند.
حیطه روانی-حرکتی:
حیطه نگرشی:

منابع	وسایل کمک آموزشی	زمان (دقیقه)	روش تدریس	محتوای درس
Low Vision Manual Chapter 14	پاورپوینت اسلاید	۱۰۰ دقیقه	سخنرانی پرسش و پاسخ	انواع magnifiers دستی ، بر روی دسکتاپ، موبایل، ipad ، بر مبنای موس، نرم افزار های مخصوص خواندن (آریانا)، شناسایی اشیاء، مسیریابی

کار / تجربه های عملی / تکالیف

دانشجو باید یک وسیله کمک بینایی دیجیتال جدید را جستجو کرده و ارائه دهد

ارزشیابی درس

آزمون پایان ترم

جلسه ۱۱

موضوع درس

میدان دید افراد نیمه بینا

اهداف رفتاری پایان درس

حیطه شناختی:

دانشجو باید بتواند بیماری هایی را که باعث ضایعات مرکزی می شوند را نام ببرد.
دانشجو باید بتواند بیماری هایی را که باعث ضایعات محیطی می شوند را نام ببرد.
دانشجو باید بتواند روش های توانبخشی بیماران با ضایعات مرکزی را توضیح دهد.
دانشجو باید بتواند روش های توانبخشی بیماران با ضایعات محیطی را توضیح دهد.
حیطه روانی-حرکتی:
حیطه نگرشی: توجه به مشکلات اجتماعی

منابع	وسایل کمک آموزشی	زمان (دقیقه)	روش تدریس	محتوای درس
-------	------------------	-----------------	-----------	------------

Low Vision Manual Chapter 7	پاورپوینت اسلاید	۱۰۰ دقیقه	سخنرانی پرسش و پاسخ	بررسی ضایعات مرکزی و محیطی در افراد نیمه بینا، استفاده از باقیمانده دیده به شیوه های مختلف
کار/تجربه های عملی/تکالیف				
دانشجو باید شیوه های نوین توانبخشی ضایعات میدان بینایی را در قالب مقاله جستجو کرده و ارائه دهد و نقد نماید.				
ارزشیابی درس				
آزمون پایان ترم				

جلسه ۱۲

موضوع درس				
استفاده از روشنایی برای افراد نیمه بینا				
اهداف رفتاری پایان درس				
<p>حیطه شناختی: دانشجو باید اثر روشنایی بر عملکرد بینایی افراد نیمه بینا توضیح دهد. حیطه روانی-حرکتی: حیطه نگرشی: توجه به اثر روشنایی در بهبود عملکرد افراد کم بینا</p>				
منابع	وسایل کمک آموزشی	زمان (دقیقه)	روش تدریس	محتوای درس
Low Vision Manual Chapter 7	پاورپوینت اسلاید	۱۰۰ دقیقه	سخنرانی پرسش و پاسخ	اثر روشنایی برای عملکرد بینایی افراد نیمه بینا شیوه های مختلف روشنایی و برخورد با glare
کار/تجربه های عملی/تکالیف				
دانشجو باید شیوه های نوین توانبخشی ضایعات میدان بینایی را در قالب مقاله جستجو کرده و ارائه دهد و نقد نماید.				
ارزشیابی درس				
آزمون پایان ترم				

جلسه ۱۳

موضوع درس				
ارایه پروژه کلاسی				
اهداف رفتاری پایان درس				
<p>حیطه شناختی: دانشجو باید حداقل یک مقاله را نقد نماید. حیطه روانی-حرکتی: نقد مقاله را ارائه دهد. حیطه نگرشی: نگرش عمیق نسبت به موضوع مقاله</p>				

محتوای درس	روش تدریس	زمان (دقیقه)	وسایل کمک آموزشی	منابع
ارایه مقالات و نقد آنها	ارایه دانشجویان	۱۰۰ دقیقه	پاورپوینت اسلاید	
کار/تجربه های عملی/تکالیف				
ارزشیابی درس				
ارزشیابی ارایه از ۵ نمره				

جلسه ۱۴

موضوع درس				
ارایه پروژه کلاسی				
اهداف رفتاری پایان درس				
حیطة شناختی: دانشجو باید حداقل یک مقاله را نقد نماید. حیطة روانی-حرکتی: نقد مقاله را ارائه دهد. حیطة نگرشی: نگرش عمیق نسبت به موضوع مقاله				
محتوای درس	روش تدریس	زمان (دقیقه)	وسایل کمک آموزشی	منابع
ارایه مقالات و نقد آنها		۱۰۰ دقیقه	پاورپوینت اسلاید	
کار/تجربه های عملی/تکالیف				
ارزشیابی درس				
ارزشیابی ارایه از ۵ نمره				

جلسه ۱۵

موضوع درس				
بررسی تجهیزات کم بینایی در کلینیک کم بینایی دانشکده				
اهداف رفتاری پایان درس				

حیطه شناختی: دانشجو باید قدرت بزرگنمایی وسایل مختلف را محاسبه نماید.
حیطه روانی-حرکتی: دانشجو باید نحوه کار با تجهیزات مختلف کم بینایی را نشان دهد.
حیطه نگرشی:

محتوای درس	روش تدریس	زمان (دقیقه)	وسایل کمک آموزشی	منابع
آشنایی با تجهیزات کمک بینایی		۱۰۰ دقیقه	تجهیزات کمک بینایی در کلینک دانشکده	
کار/تجربه های عملی/تکالیف				
شناسایی تجهیزات کم بینایی و کاربرد آنها در کلینیک				
ارزشیابی درس				

جلسه ۱۶

موضوع درس				
دوره مباحث کلاسی و رفع اشکال				
اهداف رفتاری پایان درس				
حیطه شناختی: حیطه روانی-حرکتی: حیطه نگرشی:				
محتوای درس	روش تدریس	زمان (دقیقه)	وسایل کمک آموزشی	منابع
کار/تجربه های عملی/تکالیف				
ارزشیابی درس				

جلسه ۱۷

موضوع درس				
امتحان پایان ترم				
اهداف رفتاری پایان درس				
حیطة شناختی: حیطة روانی-حرکتی: حیطة نگرشی:				
منابع	وسایل کمک آموزشی	زمان (دقیقه)	روش تدریس	محتوای درس
کار/ تجربه های عملی/ تکالیف				
ارزشیابی درس				
امتحان پایان ترم از ۱۵ نمره				